

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis kodas	Fakultetas	Katedra
Viduramžių archeologija: kryptys, metodai, problemos	Istorija, 05H	Istorijos fak., Archeologijos katedra	
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		konsultacijos	1
Individualus	3	tiriamasis rašto darbas	1

Viso: 5 kreditai

Dalyko anotacija
<p>Viduramžių archeologija – istorijos mokslo (plačiaja prasme) dalis, tyrinėjanti šį laikotarpį archeologiniais mokslo metodais, pagal to meto materialinės kultūros liekanas: archeologiniai paminklai ir radiniai, archeologiniai kasinėjimai, stratigrafinis ir tipologinis datavimas ir t.t. Viduramžių archeologijos Vakarų Europoje pradžia siejama su frankų Merovingų dinastija, Šiaurės Europoje – su vikinginio laikotarpio pabaiga ir krikščionybės plitimu, centrinėje Europoje ji pradeda nuo valstybių susikūrimo. Šio laikotarpio pabaiga – XVI a., Renesanso pradžia, spausdintų knygų plitimas ir pan. Laikotarpis po viduramžių vadinamas “post-viduramžių archeologija”, “Naujųjų istorinių laikų” ar net “industrine archeologija”. Lietuvos viduramžių archeologija – tai istorinių laikų archeologijos dalis, archeologiniai tyrimų metodais tyrinėjanti ir analizuojanti XIII a. – XVI a. pirmosios pusės archeologinius paminklus: pilis ir piliavietes, senamiesčius, laidojimo paminklus, apeigines kulto vietas ir kt. bei ten aptinkamus dirbinius.</p> <p>Esminis skirtumas tarp vieno ar kito archeologijos laikotarpio yra ne tyrimų tikslai ar metodai, bet santykis su turimais rašytiniais duomenimis. Viduramžių archeologija kartu su kitomis istorijos disciplinomis siekia atkurti praeities visumą ir procesus – miestų ir pilių genezę, raidą, pagonybės ir katalikybės santykius, paleodemografiją ir paleogeografiją, ir t.t.</p>

Pagrindinė literatūra
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fehring G.P. Einführung in die Archäologie des Mittelalters. Darmstadt, 1987. 2. Kajzer L. Wstęp do archeologii historycznej w Polsce. Łódź, 1996. 3. Kuncevičius, A. Lietuvos viduramžių archeologija. Vilnius, 2005. 4. Kuncevičius, A. Lietuvos viduramžių archeologijos tyrimai (2). Lietuvos viduramžių miestų raida archeologijos duomenimis // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LIV. Vilnius, 2002. P. 17-27. 5. Kuncevičius, A. Dar kartą dėl sąvokos ir terminijos – “Kas yra Lietuvos viduramžių archeologija?” // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LII. Vilnius, 2002. P.3-7. 6. Kuncevičius, A. Lietuvos viduramžių archeologijos tyrimai (1) // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LIII. Vilnius, 2002. P. 3-14. 7. Kuncevičius, A. Lietuvos gynybiniai įtvirtinimai. Vilnius, 2001. 8. The Study of Medieval Archaeology. European Symposium for Teachers of Medieval Archaeology. Lund, 1990. 9. Vėlius, G. Kernavės miesto bendruomenė XIII-XIV a. Vilnius, 2005.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Albinas Kuncevičius	Dr. (HP)	Prof.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvos viduramžių archeologija: monografija. Vilnius, 2005. 2. Dar kartą dėl sąvokos ir terminijos – “Kas yra Lietuvos viduramžių archeologija?” // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LII. Vilnius, 2002. P.3-7. 3. Lietuvos viduramžių archeologijos tyrimai (2). Lietuvos viduramžių miestų raida archeologijos duomenimis // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LIV. Vilnius, 2002. P. 17-27. 4. Lietuvos viduramžių archeologijos tyrimai (1) // Lietuvos AMMD. Istorija. T. LIII. Vilnius, 2002. P.3-14. 5. Baltų karyba // Lietuvos AMMD. Istorija. T.LXLIX. Vilnius, 2001. P.66-76.

			<p>6. Lietuvos gynybiniai įtvirtinimai. Vilnius, 2001 (leidinio sudarytojas ir vienas iš autorių)</p> <p>7. Defensive Fortifications in Lithuania. Vilnius, 2001 (leidinio sudarytojas ir vienas iš autorių)</p> <p>8. The History of Lithuania before 1795. Vilnius, 2000 (bendraautoriai Z.Kiaupa, J.Kiaupienė).</p>
Gintautas Vėlius	Dr.	Doc.	<p>1. Kernavės miesto bendruomenė XIII-XIV a.: monografija. Vilnius, 2005. 112 p.</p> <p>2. Kernavė in the context of towns of the Grand Duchy of Lithuania // Archaeologia Lituana. T. IV. V., 2003.</p> <p>3. Spoleczenstwo Kernavė w XIII-XIV w. // Kernavė – litewska Troja. Warszawa, 2002. P.31-57.</p>
<p>Patvirtinta Istorijos fakulteto taryboje 2003 m. spalio mėn. 16 d. , protokolo Nr.3.</p> <p>Atnaujinta 2006 m. rugsėjo 18 d.</p>			
<p>Dekanas prof. dr. Zenonas Butkus</p>			